REFUGIADOS BIENVENIDOS ESPAÑA

Àmbit geogràfic: Estatal
Forma jurídica: Associació sense ànim de lucre
Seu social: Madrid

- **3 persones treballadores**
- **1 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social**
- **70 persones voluntàries**
- **46 persones sòcies**

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS D'ATENCIÓ A LES PERSONES:

- **77 a serveis a altres col·lectius en situació d'exclusió social**
- **77 a usuàries a altres col·lectius: (Persones desplaçades (migrants, refugiats, etc.))**

www.refugees-welcome.es

Breu història de l'organització:

Refugees Welcome Espanya (RW) va néixer el 2016 com a part del moviment internacional present a més de 14 països, amb l'objectiu de transformar el model d'acollida de persones refugiades i migrades a través de la convivència amb la ciutadania local. A Catalunya, l'activitat va començar el mateix any i es va consolidar a partir del 2017, especialment a l'àrea metropolitana de Barcelona. Des d'aleshores, RW ha impulsat més de 160 convivències, que han generat més de 1.600 mesos de vida compartida entre persones desplaçades i persones locals. El model es basa a posar en contacte persones que busquen una habitació amb famílies o llars locals que en poden oferir una, establint un lloguer social i un compromís mutu de respecte i intercanvi. Cada convivència compta amb el suport d'un voluntari o voluntària —el vincle local— que acompanya totes dues parts i fa seguiment del procés. RW ha expandit la seva presència a municipis com Sant Cugat, Rubí, Sabadell, Valldoreix i Castelldefels, i treballa en xarxa amb entitats socials i administracions locals. És avui un referent en acollida comunitària i defensa del dret a l'habitatge digne.

Missió

RW treballa per garantir una acollida digna i inclusiva a les persones desplaçades (refugiades, migrades, apàtrides, etc.) mitjançant un model de convivència horitzontal amb la ciutadania local. L'entitat promou el dret a un habitatge digne com a porta d'entrada a la inclusió social, i impulsa la creació de vincles comunitaris que trenquin l'aïllament, la discriminació i els estereotips. La seva acció es basa en valors com la igualtat, el respecte mutu, la solidaritat i la participació activa de la societat civil. RW fomenta la corresponsabilitat col·lectiva en l'acollida, mobilitza voluntariat, denuncia el racisme estructural i treballa en xarxa per transformar el sistema d'acollida cap a un model més humà i sostenible. La seva missió és construir una societat més oberta, acollidora i justa per a tothom.

Descripció de l'activitat:

RW promou la convivència entre persones desplaçades (refugiades, migrades, apàtrides) i la ciutadania local, oferint alternatives d'habitatge dignes i en condicions d'igualtat. Mitjançant una metodologia pròpia, facilita la creació de convivències compartides, l'acompanyament personalitzat a través de vincles locals voluntaris, i accions de sensibilització per combatre el racisme i promoure la inclusió. L'entitat també desenvolupa un Equip d'Habitatge que acompanya les persones en la recerca de pisos al mercat immobiliari ordinari i denuncia la discriminació en l'accés a l'habitatge. A més, RW coordina accions educatives, culturals i de mobilització ciutadana per fomentar una Cultura de Benvinguda a escala comunitària. Treballa activament amb administracions públiques, entitats del tercer sector i la societat civil.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

CULTURA DE BENVINGUDA

Breu descripció

Cultura de Benvinguda és una iniciativa comunitària impulsada per Refugees Welcome que promou la inclusió social de persones refugiades, migrades, apàtrides o en situació administrativa irregular a través de convivències horitzontals amb persones locals. El projecte facilita l'accés a un habitatge digne —una de les principals barreres per a aquest col·lectiu— i fomenta vincles socials i comunitaris que contribueixen a reconstruir les seves vides en un entorn segur i de respecte mutu.

La iniciativa s'articula al voltant de quatre eixos d'acció:

- Convivència en condicions d'igualtat: es posen en contacte persones que ofereixen una habitació amb persones desplaçades que necessiten un habitatge, a través d'una metodologia pròpia que inclou entrevistes, selecció per afinitats, formació i seguiment mitjançant la figura del vincle local.

- Accés al mercat de lloguer normatiu: mitjançant l'Equip d'Habitatge, es dona suport personalitzat en la recerca de pisos per a aquelles persones que no poden accedir a convivències, combatent alhora la discriminació residencial i el racisme immobiliari.

- Participació comunitària: la ciutadania pot implicar-se com a voluntària, formar part de grups locals o comissions, o actuar com a vincle local, acompanyant processos de convivència i fent seguiment actiu.

- Sensibilització i incidència: es duen a terme activitats de difusió i accions públiques per visibilitzar les històries de convivència i promoure una cultura d'acollida transformadora.

Amb més de 160 convivències realitzades i una presència consolidada a diversos municipis catalans, el projecte és un model sòlid i replicable d'acollida des de la comunitat.

Aportació de valor de la iniciativa

Cultura de Benvinguda proposa un model innovador d'acollida basat en la convivència horitzontal entre persones refugiades i la ciutadania local, superant l'assistencialisme mitjançant la corresponsabilitat. Les persones acollides contribueixen amb un lloguer social —inferior al de mercat— que reforça la seva autonomia i implica un compromís actiu amb la vida compartida. L'experiència es complementa amb l'acompanyament de persones voluntàries i accions de sensibilització que desfan prejudicis, generen vincles i transformen narratives sobre la migració. És una iniciativa arrelada al territori, replicable, i capaç de provocar canvis socials profunds mitjançant una xarxa de suport comunitari, la mobilització ciutadana i la incidència política.

Necessitat a la qual respon

Cultura de Benvinguda respon a una necessitat urgent i estructural: l'exclusió residencial que pateixen moltes persones desplaçades a Catalunya, sovint sense possibilitat d'accedir a un habitatge digne. La combinació de precarietat econòmica, discriminació racial i obstacles administratius (com la manca d'empadronament o d'ingressos demostrables) les exclou tant del parc públic com del mercat de lloguer privat. Segons l'informe *¿Se alquila?* (2) de Provivienda (2025), el 99 % de les immobiliàries a Madrid i Barcelona van acceptar pràctiques discriminatòries explícites envers persones estrangeres, evidenciant la normalització del racisme immobiliari.

A aquesta exclusió s'hi afegeix el risc d'aïllament social i de cronificació de la vulnerabilitat. Moltes persones migrades no disposen de xarxes pròpies i tenen dificultats per accedir a serveis bàsics, estabilitat i drets. Cultura de Benvinguda crea convivències amb persones locals a través d'un model basat en la responsabilitat compartida, la convivència horitzontal i el suport mutu. Així, genera respostes reals i immediates a la manca d'habitatge, alhora que enforteix el teixit social i construeix alternatives des de la comunitat.

Principals objectius assolits

La iniciativa ha assolit els seus objectius centrals: facilitar l'accés a un habitatge digne per a persones refugiades i migrades mitjançant convivències amb ciutadania local, generar xarxes de suport comunitari i transformar el relat social sobre la migració. Des del 2017, s'han formalitzat més de 160 convivències a la província de Barcelona, contribuint a la inclusió social, lingüística i emocional de les persones desplaçades.

Un altre objectiu clau assolit ha estat la implicació de la ciutadania mitjançant el voluntariat actiu, amb més de 50 persones col·laborant com a vincles locals, membres d'equips d'habitatge o comissions. Això ha permès crear una base social compromesa amb l'acollida.

També s'ha consolidat el treball d'incidència i sensibilització, organitzant activitats públiques, formacions i aliances amb entitats i administracions, que han reforçat el reconeixement institucional i social del projecte. Finalment, s'ha estès el model a nous municipis (que han passat d'un el 2017 a cinc el 2025), ampliant l'impacte territorial i la capacitat transformadora de la iniciativa.

Principals resultats obtinguts

La iniciativa Cultura de Benvinguda ha generat resultats sòlids en termes d'acollida, mobilització social i incidència. S'han impulsat més de 160 convivències, que han permès a persones refugiades, migrades i apàtrides viure més de 1.600 mesos en un entorn segur i comunitari. Més de 300 persones han participat directament en el projecte, entre persones acollides, amfitriones i vincles locals. A més, s'han establert més de 25 col·laboracions amb entitats socials, culturals i administracions públiques.

En l'àmbit qualitatiu, les convivències han generat vincles de confiança i suport mutu que han afavorit processos d'autonomia i estabilització vital. Moltes persones han pogut empadronar-se, trobar feina o iniciar processos formatius gràcies a aquest entorn. Alhora, s'ha trencat l'aïllament i s'ha creat sentiment de pertinença a les comunitats d'acollida. Els espais col·lectius han contribuït a desmuntar prejudicis, fomentar el diàleg intercultural i generar nous relats sobre la migració. Els materials artístics i les accions públiques han tingut gran impacte local i han esdevingut eines valuoses de sensibilització.

Abast de l'experiència

La iniciativa ha implicat directament més de 300 persones: persones desplaçades, llars acollidores i vincles locals, que han participat en més de 160 convivències i més de 1.600 mesos de vida compartida. El projecte ha activat cada any una xarxa de més de 50 persones voluntàries i ha establert col·laboració amb més de 40 entitats socials de la província de Barcelona, així com amb diverses administracions locals i serveis d'atenció a persones migrades. Els col·lectius destinataris són persones refugiades, migrades, apàtrides i en situació administrativa irregular, amb especial atenció a dones i famílies vulnerables. També s'ha implicat la ciutadania local, que ha participat com a amfitriona o voluntària. L'abast acumulat del projecte ha permès generar vincles, xarxes de suport i canvis reals en les trajectòries d'inclusió social de moltes persones, així com en la percepció col·lectiva sobre la migració i l'acollida.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3
Membres equips directius: 7
Sòcies: 47
Ateses: 70
Voluntàries: 70

Principals factors clau d'èxit

L'èxit de "Cultura de Benvinguda" rau en la seva capacitat de traduir la solidaritat ciutadana en convivències reals, dignes i horitzontals. Un primer factor clau és la metodologia pròpia de *matching* entre perfils, basada en entrevistes personals, que va garantir afinitats i va evitar relacions assistencialistes. A més, el compromís de les persones acollides amb un lloguer social va afavorir la corresponsabilitat i l'autonomia d'aquestes. La figura del vincle local, formada i acompanyada per l'equip tècnic, va assegurar un seguiment proper i la resolució de conflictes durant tot el procés. També va destacar la resposta organitzativa davant la manca d'habitacions: es va crear un Equip d'Habitatge voluntari que va acompanyar la cerca de pisos al mercat lliure. Un altre factor clau va ser la formació contínua del voluntariat i la seva implicació en tasques de sensibilització i incidència. Finalment, el treball en xarxa amb entitats d'acollida i administracions locals va permetre arribar a col·lectius especialment vulnerables i consolidar un model transferible arreu del territori.

Dificultats i reptes superats

Un dels reptes més rellevants afrontats durant la implementació de "Cultura de Benvinguda" va ser la dificultat d'accés a habitatges disponibles: l'alta demanda i la reticència d'algunes persones a conviure amb perfils que no s'ajustaven als seus prejudicis (homes sols, famílies, etc.) va limitar les opcions. Per fer-hi front, es va reforçar la tasca de sensibilització i es va oferir formació prèvia als habitatges. Un altre repte va ser la diversitat de situacions administratives i vitals de les persones desplaçades, que requeria adaptar les propostes a horaris laborals precaris o manca d'empadronament. Això va comportar una gestió flexible i personalitzada dels calendaris, visites i tràmits. També va caldre dedicar temps a construir vincles sòlids amb participants que venien de situacions de rebuig o institucionalització; aquí, el suport continuat dels vincles locals va ser clau. Organitzativament, la coordinació amb múltiples entitats socials i ajuntaments va comportar una càrrega de treball alta, però es va gestionar amb reunions de seguiment i rols clars. Aquests reptes no només es van superar, sinó que van permetre afinar el model d'intervenció i enfortir la comunitat implicada.

Elements innovadors que aporta la iniciativa

Cultura de Benvinguda aporta una proposta innovadora en la intersecció entre cultura, inclusió social i ciutadania activa. Un dels seus elements distintius és la centralitat de la cultura com a eina de participació i reconeixement mutu: no només es promou l'accés a la cultura, sinó també el dret a crear i transformar-la des d'una mirada intercultural. La iniciativa redefineix el rol de les persones migrants, passant de ser usuàries a esdevenir agents actius en la construcció d'espais comuns, mitjançant processos creatius col·lectius i formats híbrids (artístics, formatius, comunitaris).

També destaca per la seva estructura flexible i replicable, que combina accions de curta i llarga durada, i s'adapta a diferents contextos territorials. Un altre aspecte innovador és la incorporació transversal de la perspectiva antiracista i decolonial, que qüestiona les narratives hegemòniques i promou espais segurs, diversos i crítics. Metodològicament, l'ús d'eines artístiques (teatre, audiovisuals, arts visuals) com a canals d'expressió i transformació social suposa una aposta valenta per generar impactes emocionals i simbòlics en la comunitat. Finalment, l'articulació entre el teixit cultural i el social —amb la complicitat d'entitats, equipaments i institucions— consolida un ecosistema innovador de benvinguda i convivència.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat

El model de convivència entre persones desplaçades i ciutadania local es va poder replicar en diversos territoris perquè va néixer d'una estructura organitzativa horitzontal i ciutadana, fàcilment adaptable. L'ús d'una plataforma digital pròpia per connectar perfils, juntament amb un sistema de formació breu, però efectiu per a vincles locals i voluntariat, va permetre activar iniciatives similars en municipis diversos de Catalunya. A més, la metodologia es basa en processos senzills, però rigorosos: entrevistes personals, protocols de convivència, seguiment individualitzat i avaluacions periòdiques. Tot aquest coneixement s'ha sistematitzat mitjançant protocols interns, guies formatives i mecanismes d'avaluació que faciliten la posada en marxa del model en nous territoris.

El fet que les convivències es fonamentessin en la responsabilitat compartida (com ara el pagament d'un lloguer social) i en l'enriquiment mutu, va allunyar el projecte de models assistencialistes i en va facilitar l'acceptació per part de comunitats diverses. També va ser clau que el projecte fos viable amb recursos limitats: es va fonamentar principalment en l'acció voluntària i en la mobilització de recursos ja existents (habitacions lliures, equipaments municipals, xarxes comunitàries). Finalment, el treball en xarxa amb entitats socials, ajuntaments i serveis d'acollida va garantir l'arrelament territorial i l'adaptació de la proposta.

A continuació us presentem el conjunt de les candidatures presentades en la modalitat C, ordenades alfabèticament pel nom de l'organització.